

ZRCADLO

Výtvarné a literární práce studentů vrchlabského gymnázia

Krajina rituálů

Už je tomu rok od chvíle, kdy se přes hranice Ukrajiny přelila první vlna ruských vojsk. Přelila se téměř po celé Ukrajině; následovala vlna solidarity a pomoci. Ta s příchodem prázdnin poněkud opadla. Následovala vlna odmítání všeho i jen náznakem ruského. Oceán se pak na chvíli ztišil. Pomyslný mořský vír se opět roztočil s příchodem volby nového českého prezidenta. S velkou silou se opět začalo mluvit o válce, o roli ČR ve válce a netrvalo dlouho a přišla nová vlna masivních ruských útoků na Ukrajinu. Po roce je tu opět vlna solidarity, posíláme tanky a jinou pomoc. Přivykli jsme skutečnosti, že na ulicích a v obchodech slyšíme ukrajinštinu.

Jenom za šestnáct let

Píše se rok 2039, lidstvo vyřešilo problém uhlíkové stopy, množření a velkochovů. Protesty veganů a aktivistů jsou dávnou minulostí. Lidstvo se dokonce i vypořádalo s blížící se válkou, která jako černá vlajka vlála nad světem. Zdálo se, že zavládne mír a blahobyt, který by mohl předčít dokonce i pověstné devadesátky... Zdálo se... Společnost se ale vydala jiným směrem. Demokracie se jí zdála příliš prohníla a zrádná, a proto odevzdali své životy extrémistům. Skupiny se radikalizovaly a radikalizovaly, až začalo docházet k ozbrojeným střetnutím. Tehdy si Nejmocnější uvědomili, že musí zakročit. A nebyli by to Nejmocnější, kdyby situace nevyužili ve svůj prospěch.

Vymysleli plán natolik prohníly, že se mi ani nechce věřit, že lidská mysl byla schopná něco takového stvořit. Dali dohromady tým věrohodných a poslušných vědců a započal výzkum. Nejprve se to šířilo jenom v malém okruhu jakési malé země na východě Evropy.

V té době ještě existovaly státy a pro překročení hranic jste prý potřebovali pas...

Vědci slavili úspěch, vše vyšlo podle jejich očekávání a Nejmocnější rozhodli o rozšíření do celého světa. Únik byl skoro nemožný, svět byl natolik globalizovaný, že do týdne podlehl všech pět kontinentů. A do půl roku podlehly i nejdlejší oblasti.

O čem to proboha blábolí? Je ti dobře? Máme zavolat doktora nebo psychiatra?

Jsem v nejlepšímu pořádku. Žiji, dýchám a jsem pánem svého těla a své mysli a doufám, že to tak ještě nějakou dobu zůstane. Vše, co jsem popsala je pravda. Získali kompletní kontrolu nad lidstvem. Nad naši mysl, pohyby i nad tím, kdy a kdo bude mít děti. Zprvu se to zdálo nemožné, ale i nemožné se může stát možným.

Co to sakra meleš holka?!

Však jste se mě ptali, co se stalo s naším světem.

To je pravda, ale to neznamená, že si budeš vymýšlet pohádky. To není možné. Jak by mohla vzniknout látka kontrolující všechno lidstvo?

Já nevím. Všechno to začalo v té laboratoři. Vytvořili látku, díky které kontrolují mysl každého z nás. Tedy, ne všech... Zbylo nás pár. Utekli jsme a schováváme se na odlehlých místech světa. Je to v jídle! V JÍDLE! Jakmile ho jednou ochutnáte, budete chtít víc. Nejde tomu uniknout. Malé děti je zakázáno kojit, jsou posílány do jeslí a krmeny jsou směsí, kterou ženy dostávají zadarmo. Ve školkách, školách a v práci lidé jí dvakrát denně. Obchody jsou plné jídla, jídlo je v televizi, na mobilu, na billboardech. Všude. Říkám vám, že není možné tomu uniknout.

A ty jsi přežila jak? Jak ti můžeme věřit, že nekontrolují i tebe?

Chytili jste mě na odlehlém místě světa. Všichni lidé jsou shromážděni ve velkých metropolích. Odtud nemusí nikam cestovat. Máte striktně daný denní režim. Vstávat v 6:30, obléct se a vyrazit do práce či školy, v práci se společně nasnídat, pracovat, společně se naobědvat, pracovat, v 16:00 jít domů, po cestě nakoupit jídlo, vyzvednout dítě, dorazit domů, navečeřet se, dívat se na televizi a ve 21:00 jít spát. Každý den to samé.

Ale jak ses dostala z jejich područí, jestliže tvrdíš, že je to v jídle? Jíst musíš. Pokud jsi ovšem člověk.

Nejchudší obyvatelé jsou speciální případ, nejsou totiž ovlivněni jako ostatní. Jí stejné jídlo jako ostatní, ale práce není dost pro všechny... Z takových poměrů pocházím. S několika dalšími lidmi se nám podařilo utéct a daleko od civilizace založit farmu. Ukradli jsme ještě neinfikované rostliny a pochytali divoká zvířata. Dařilo se nám dobře.

Záměrně jsme opakovali pojem vlna (jde o jev běžný a v malých obměnách věčný). Totiž i války jsou opakujícím se prvkem existence lidstva. Ač možná nechceme další válku, lidskou přirozeností nejsou jen pozitivní vlastnosti a snaha se dohodnout, ale i násilí, zvěle a sobeckost; nezbyvá než přijmout fakt, že válka je jakýmsi rituálem. A rituály vytváří náš životní prostor. Sami si vymezujeme hranice svého bytí. Některé rituály nás spojují, jiné rozdělují. V dějinách to tak bylo vždy; vytvořili jsme si na chvíli iluzi, že jsme jako lidstvo došli někam dál, že jsme ušlechtilejší než předchozí pokolení. Přiznejme si, že to byla opravdu jen iluze.

Musíme se stále ptát, co nás ještě čeká. Stejně tak se ptají i naši studenti ve svých výtvarných dílech a textech inspirovaných Cestou Cormaca McCarthyho. Maturantka Michaela Vodičková (8. A) si představila ne zrovna příjemnou budoucnost lidstva, další maturantka Anna Bucharová (8. A) ve svém textu vykresluje postapokalyptickou budoucnost jako vystříženou z počítačové hry. Pavel Vodička (6. A) svou kresbou dává nahlédnout do mystického světa plného symbolů a kresba Sofie Sturmové (5. A) nabízí filosofický rozměr lidské existence stravující samu sebe.

Jan Salvét a Jan Krejčí

Dařilo?

Ano. Dokud jsme se nevydali na průzkum do města. Nevím, co se tam dělo a vědět to vlastně ani nechci... Nic tak otřesného jsem nikdy neviděla...

Mluv! Co se tam dělo?

Našli jsme ženu. Měla obvázané nohy. Zavřeli ji do tmavého sklepa. To znamená, že někdo musel vybočit z předem stanoveného denního harmonogramu, a to není možné. Něco se tam stalo vám povídám! Oni jí uřezali lýtka. Ptali jsme se, co s nimi udělali, ale ona jen brečela. Nedaleko, v jiném sklepe jsme našli tři děti s usekanýma rukama.

Co se stalo s těmi částmi těla?

Snědli je... Uvařili a snědli. Něco se pokazilo, něco se šeredně pokazilo!

Pane, nechce se mi tomu věřit. Je to jenom za šestnáct let. My se tu teď hádáme o uhlíkové stopě a za šestnáct let nás budou všechny kontrolovat pomocí jídla? Nechce se mi tomu věřit...

Za šestnáct let? Našli jste způsob, jak cestovat časem.

Nesmíte to dopustit!

Michaela Vodičková (8. A)

Apokalypsa

Dneska se mi fakt nikam nechtělo, ale tým si usmyslel, že máme málo zásob. Jeden z přeživších, Teodor, prohlásil, že ví o nějakém místě, kde bude zásob nejspíš dost, a můj táta mě poslal, abych šel s ním. Namítal jsem, ale nepřesvědčil ho ani fakt, že jsme se s Teodorem tvářili co nejvíc nenadšeně, jak jen jsme dokázali – táta nám půjčil jedno z aut a nějaké vybavení a pohrozil nám, že jestli se čemukoliv něco stane, tak budeme minimálně čtyři dny o hladu, a vyslal nás za zdi tábora. Teodor bral, jako vždy, nařazení na lehkou váhu, protože okamžitě nechal vybavení tam, kde mu zrovna odpadlo od ruky. Jako kdyby to dělal naschvál. My dva jsme se usadili do odrbaných předních sedaček, Teodor za volant a já na místo spolujezdce, a vyjeli jsme na cestu.

Jízda netrvala ani pět minut a Teodor už na mě vyjel, protože jsem si ze zvyku zapnul pás. Prý je to zbytečné, zahlásil, že nás nikdo chytit nemůže, tak proč se tím obtěžuju. Protočil jsem oči v sloup a pás jsem si rozepnul, aby mi dal Teodor pokoj. Pak si konečně chvíli hleděl svého.

Sofie Sturmová (5. A)

Opíraje se loktem o dveře, jsem vyhlédl z naprasklého bočního okénka. Míjeli jsme spoustu stromů zahalených mlhou a občas nějaký opuštěný dům. Kam bylo vidět, bylo prázdno. Žádní lidé, žádná zvířata. Ne, že by toho přes tu mlhu bylo vidět mnoho, ale byl jsem si jistý že v okruhu několika kilometrů jsme dočista sami. Jen já, Teodor a ta plechová kraksna, ve které jsme spolu seděli. V tomto přesvědčení mě utvrzovalo hrobové ticho, které, ač bylo občas narušeno podezřele hlasitým zavrčením motoru, mi přišlo ohlušující. Docela ironické. Lusknul jsem prsty, abych tu monotónnost něčím narušil. Teodor si podrážděně povzddechl.

„Co je?“ zeptal se mě.

„Nic,“ pokrčil jsem rameny, aniž bych se na něj podíval.

„Tak buď zticha.“

Teď byla s podrážděným povzdechnutím řada na mě. Nemám toho chlapa vůbec rád. On mě taky rád nemá. Říká, že jsem moc mladý a ničemu nerozumím, neustále si stěžuje a nic pro něj není dost dobré. Kdyby to bylo na mně, už by byl z našeho tábora dávno pryč, ale je to tátův starý přítel. Táta trvá na tom, že s námi zůstane, i když je často spíš ke škodě než k užitku. To ale samozřejmě nikdo nepřizná. Že prý se dřív choval jinak.

„Až budeme mít větší jistotu, uklidní se,“ říká vždycky táta. To mi nepřijde jako moc dobrý důvod, poněvadž třeba já si už v naší situaci přijdu jistý dost, ale už to s ním nehodlám řešit. Poslední dobou by i konverzace se zdí byla produktivnější než s ním. Asi jsme se všichni dřív chovali jinak.

Nasucho jsem si otřel ruce do kalhot.

„Kam jedeme?“ zeptal jsem se, abych trochu odlehčil atmosféru.

„Pro zásoby, seš hluchej, nebo blbej?“ zbořil mi Teodor moje zlehčování.

„Já vím, ale kam přesně?“

„Tam to stejně neznáš, ještě jsi tam nebyl,“ odbyl mě.

„Jak to víš? Třeba jsem tam byl předtím,“ prohodil jsem.

„Nedělej chytrýho, jo?“ pustil řadící páku, aby mě strčil do ramene. Pak si zase povzdechl a chvíli se odmlčel.

„Podej mi cigaretu,“ ukázal na batoh na zadní sedačce. Natáhl jsem se pro něj, položil si ho na klín a po chvíli prohrabávání našel růžovou silikonovou krabičku. V ní čekalo šest cigaret, dohromady asi čtyřech různých značek, protože Teodor je sbírá po zemi jako houby. Zakroutil jsem hlavou, abych si po pohledu na cigarety pokryté rozličnými fleky od bůhvíčeho nenazvracel do pusy a mlčky jsem natáhl ruku s krabičkou k mému spolusedičícímu. Vzal si ji, rychlým pohybem jednou rukou vytáhnul náhodnou cigaretu, načež pustil volant, aby si ji zapálil. Naštěstí na cestě nikdo nebyl, takže si mohl dovolit jet uprostřed, a já si mohl dovolit se nebát, že do někoho narazíme.

Poznámku jsem si tak či tak odpustit nemohl, když pán chce, aby byla protivná nálada, tak bude protivná nálada:

„Koukej na cestu.“

„Fakt mě nevytáčeš,“ odsekl varovným tónem a hodil po mně krabičkou, která mi přistála v nastavené dlani, jako kdyby mi ji snad chtěl nahrát, což opravdu nechtěl, protože vypadal, že mi ji za chvíli nacpe do krku. Vrátil jsem cigarety do batohu, který jsem si nechal na klíně, a opět jsem vyhlédl z okna. Vůni deště a lesa narušil kouř z Teodorovy Camelsky. Zamával jsem si dlaní před nosem, abych ten kouř odehnal. Přísahal bych, že se tomu ten člověk zasmál, ale nechal jsem to být.

Vyjeli jsme z lesa, místo kterého nás teď obklopovala pole. Na těch bylo teprve krásně vidět, jak nebylo nic vidět. V lese byly alespoň rozpoznatelné nejbližší stromy, ale tady kromě patníků nebylo nic než šedý, zakalený vzduch.

Náhle mě cosi vymrštilo dopředu. Naštěstí jsem se stihnul zajistit rukama, takže jsem po hlavě neproletěl předním sklem. Vypustil jsem z pusy pár nehezkých slov a otočil se na Teodora, který se rozdýchával s výrazem podobného překvapení, jaký jsem měl já.

„Jsi normální?“ zvýšil jsem hlas. Na to neodpověděl, prostě se lámavým pohybem zvednul a vylezl z auta. Po zavření dveří se jeho hlas utopil v hrobovém tichu, ale přes přední okno jsem viděl, že se ke mně přidal také co se nehezkých slov týkalo. Vystoupil jsem taky, abych se podíval, co se děje. Teodor stál a civěl na něco na silnici. Přiblížil jsem se, moje kroky jako kdyby za sebou v nepříjemném tichu nenechávaly skoro žádný zvuk. Jako by se znění gumové podrážky kráčející po betonu odráželo od husté mlhy a slyšel ho jen já.

Došel jsem těch pár metrů až k mému spolusedičícímu, zrovna se tam přehraboval v něčem batohu. Netrvalo dlouho si všimnout, že o kousek vedle uprostřed cesty leželo již dlouho chladné tělo jeho majitelky.

„Sběratelka,“ prohodil Teodor a potáhl z cigarety. „Už nemá nic užitečného. Pomoz mi to odklidit, ať můžeme jet.“

Sběratelé. Jedna ze třech skupin pustin – Neutrální skupina, jak jim říká Marie, jedna žena od nás z tábora. Vždycky jejich jméno vyslovuje s takovým zvláštním opovržením. Jako kdyby na mírumilovném hledání zásob po okolí bylo něco špatného. Kůže ženy na silnici byla pokrytá vybledlými červenými fleky. Zemřela stejně jako miliardy dalších. Jak jsem ji držel přes rukáv a za jednu nohu táhnul ke straně silnice, snažil jsem se odhadnout, jak dlouho tu asi ležela, ale poměrně brzo se mi z tohoto teoretizování začal zvedat žaludek. Po dokončení „úklidu“ jsme se vrátili do auta a pokračovali v cestě. Potlačil jsem touhu se zeptat, kdy už tam budeme, a místo toho opět nepřítomně sledoval pustinu za naprasklým sklem ve dveřích po mé pravé straně. Po dalších pár minutách jízdy jsme minuli pár siluet. Tyhle byly jiné. Živé. Hýbaly se, po stranách šly dvě se zbraněmi a ty zbylé uprostřed mávaly baterkou a velkou cedulí na dřevěném kůlu. Z auta jsem nepřečetl, co na ní stálo, ale přesto jsem to dobře věděl.

Přidejte se k nám, obnovme civilizaci.

Tohle byla asi nejrychleji se rozrůstající skupina. Začala jako několik přeživších politiků, vědců, vojáků, policistů, požárních a podobných vzdělaných či lidem pomáhajících osob, ale tímto způsobem k sobě nabírali i sběratele. Snaží se společně posbírat, co z lidstva zbylo, a jak jejich provizorní billboard napovídá, chtějí navrátit svět do stavu, v jakém byl, než jsme ztratili více než polovinu jeho obyvatel. Nebo se k němu alespoň přiblížit. Zakládají nová města, vyrábí elektřinu a šíří se zpráva, že vzniknul první stát Nové Země. Těmito lidmi Marie opovrhne snad ještě víc než sběrateli. Zatímco oni si říkají Řád, ona je nazývá imperiálními převíty. Já bych byl rád takovým imperiálním převítem, ale táta o tom nechce ani slyšet. Podle něj se máme lépe než dříve.

Polila mě vlna melancholie, když se mi shromáždění ztratilo z dohledu. Teodor vyhodil z okna vozu nedopalek a vybral prudkou zatačku. Takových přišlo ještě pár, než jsme konečně zaparkovali. Teodor beze slova ze zadní sedačky podal pušku, kterou jsme dostali s sebou, a dost agresivním způsobem mi ji vrazil do rukou. Sám se chopil sekery a vylezl ven.

Vyhlédl jsem předním oknem. Před námi se tyčil malý dům se zdmi pokrytými trouchnivě vypadajícím dřevem, velkými okny, kterými bylo vidět na pár lidí v nejspíš obývacím pokoji, a nějakým plevem pokrývajícím téměř celou přední stěnu. Dům obklopovala poměrně dobře oplocená zahrada, na které kromě všeho stála zřejmě nedávno opravená houpačka. S těžkým výdechem jsem se opřel o sedačku a sledoval, jak se Teodor pár ranami sekerou zbavil cedule přibité na plotě. Pak přidusal zpět k autu, otevřel tentokrát moje dveře a vyšťekl na mě.

„Jsme tu, tak jdeš? Nebo mi tě dali s sebou, abys seděl na zadku a čuměl?“

Podal jsem Teodorovi jeho batoh, který jsem si po setkání se sběratelkou vrátil na klín, a vypoťácel jsem se z auta. Teodor odkopl zbytky cedule a namířil si to brankou na zahradu. Snažil jsem se na kus dřeva nedívat, ale velké, černé písmo splňovalo svůj účel – nešlo přehlédnout.

Nájezdníci, táhněte k čertu.

Otočil jsem od něj hlavu úplně a následoval jsem Teodora, házeje si pušku přes rameno.

